

עלון מספר 58

לשכת הנשיא ויצמן   לשכת נתיבי השלום   לשכת בנימין דה רוטשילד   לשכת המדע רחובות
לשכת ראשונים   לשכת מצאנו יין   לשכת נס   לשכת מעגלים   לשכת כרמים   לשכת הבה נגילה

אדר תשפ"ה

העלון הדיגיטלי

מרץ 2025

תוכן עניינים

חלון לעלון – יוסי רזי

דבר יו"ר המועצה – אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה:

- "נס" חוגגים פורים – נינה לוי
- "הנשיא ויצמן" חוגגים פורים – יוסי זיו
- "הנשיא ויצמן" – ערב הוקרה לילדי מקהלת "מיתר" - יוסי זיו
- בלשכת הנשים בנימין דה רוטשילד ראשון לציון – ד"ר הדס הכהן

אתם לא לבד – ד"ר יאיר שרן

זלקינד סטולבוב - תולדות ציוני אחד- צבי תדמור

מבט אדריכלי על בית זלקינד סטולבוב – ברוך רביד (הביא צבי תדמור)

חלון לעלון

יוסי רזי

האביב מתחיל להשמיע עצמו, פה ושם מגיעים ימים חמים מאד לאחר שרק לפני שלושה ארבעה שבועות פקד אותנו קור גדול. בכלל אנו חיים בתקופה של אירועים קיצוניים – השנה החמה ביותר מאז נמדדו טמפרטורות, צמד השנים החמות ביותר, הבצורת החודשית הנדירה ביותר. ועוד שכאלה. האם מכאן ניתן ללמוד בצורה מטפורית שתופעות אחרות בחיים, חברתיות, כלכליות, פוליטיות, מנהיגותיות נעשות אף הן קיצוניות יותר? שאלה מורכבת. מכל מקום – הימים האלה מושכים ליציאה החוצה, לטיולים, קצרים כארוכים. נצלו את הזמן לפני שאיזה צונאמי אדיר יפרוץ לעולם או אסטרואיד כבד רחמנא ליצלן ינחת על ראשנו. סתם..

ובל נשכח את החטופים ונעריך את כל אלה שנוטשים ללילה את בתיהם מסתופפים באוהלים בהפגנות לשחרורם, יישר כוח להם.

דבר יו"ר המועצה

שלום חברים

ימים סוערים עוברים עלינו. המדינה מיטלטלת כקליפת אגוז במים סוערים. האירועים הביטחוניים המדיניים והפנימיים, רודפים אחד אחרי השני. אנחנו עושים מאמצים להמשיך ב"שגרה", ולשכוח לזמן מה את המועקות. לחגוג במסיבות פורים, להמשיך ולהתנדב לטובת היחיד והקהילה. דיווחים על האירועים בלשכות המועצה- בהמשך העלון.

במועצה אזורית דרום התחלפו הנשיאות בלשכת "מצאנו יין". חנה דוד שהתנדבה להיות הנשיאה הראשונה של הלשכה, פרשה מהתפקיד לאחר תקופה של עבודה קשה בזמנים מאתגרים. חנה, בסיוע הצוות המוביל, הביאו את הלשכה מקבוצה אקראית של אנשים, לקבוצה חברתית מלוכדת, פעילה ותוססת. הרבה תודות לחנה על המסירות ללא גבול, ועל תרומתה החשובה להקמת לשכה לתפארת. הצלחה רבה לנשיאה החדשה יפה דמסקי.

עוד נראה ימים טובים

אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה

לשכת נס חוגגת פורים – "השמחה בידינו!"

כתבה נינה לוי

במוצאי שבת, 15.3.25, התכנסנו למפגש חגיגי ומיוחד לרגל חג הפורים. אט אט נכנסו לבית דמויות ססגוניות – פירט יפני פציפיסט, שופט, זוג נקניקות, בלונדינית מסולסלת, חתול, רקדנית ועוד רבים אחרים, כולם מחופשים ביצירתיות. האווירה הייתה מלאת שמחה וצחוק. נערכה תחרות תחפושות ששדרגה את הערב, בה כל אחד הציג את תחפושתו בגאווה. ועדת התרבות בחרה את המקום הראשון.

פעילות מצחיקה ומשעשעת בהנחיית ליצן רפואי אלון שפיר, הובילה אותנו למחזות חדשים שלא נחשפנו אליהם עד עכשיו. צחקנו והשטתינו עד כלות! את הערב חתמנו במעגל הומוריסטי, בו כל אחד מהמשתתפים סיפר בדיחה מצחיקה. ההומור נשקף בכל פינה, מה שהוסיף רבות לאווירה הכיפית והקלה.. התגבשנו, צחקנו יחד, ויצרנו רגעים משותפים של כיף ואחדות.

הייתה זו חוויה שהזכירה לנו כמה חשוב לפעמים פשוט לשחרר, לצחוק, להנות, לחבר את הראש אל הלב, כדי לקבל כוחות להתמודד עם המצב.

תודה ענקית למארחים אראלה ואבנר, לנשיאה שלנו ולחברי הלשכה שהכינו כיבוד עשיר וטעים.

לשכת הנשיא ויצמן - משנכנס אדר מרבין בשמחה

כתב יוסי זיו

אנחנו נמצאים בתקופה שקשה לשמוח אבל אמרו כבר לפנינו "משנכנס אדר מרבין בשמחה" ואכן שמחה גדולה הייתה אמש בלשכת הנשיא חיים ויצמן. האולם שבו אנחנו מתכנסים קושט במיוחד לפורים וכבר בכניסה אפשר היה לחוש באווירה הפורימית.

את הערב הנחתה המפעילה חיה ניס שהפיחה רוח נעורים בלשכה הוותיקה. שרנו שירי פורים ששרנו עוד כשהיינו ילדים. רקדנו ריקודי זוגות

וריקודי מעגלים. גם וותיקי הלשכה פיזזו על רחבת הריקודים, נערכו חידונים ותחרות תחפושות נושאי פרסים. התחפושות שזכו לפרסים לאה הפרפרית, נגה הרקדנית, כיפה אדומה שחפשה את הזאב, יוסי/תירצה הבתולה מתל אביב סיפרה איך הכירה את בעלה.

תודה רבה לוועדת התרבות שלנו על הארגון ותרומתם להצלחת הערב.

לשכת הנשיא ויצמן- ערב הוקרה וחלוקת שי לילדי מקהלת "מיתר"

כתב יוסי זיו

ביום רביעי 12.3.2025 חברי לשכה, נבחרו ציבור, הורים, מורים ותלמידים התכנסו באולם הקטן של הקונסרבטוריון העירוני ברחובות לטקס חלוקת שי לילדים השרים במקהלת "מיתר".

כדי לשמר את המסורת שנקבעה בשנים האחרונות בתמיכה בחינוך המוסיקלי ברחובות וכחלק מערכי הארגון לתרומה לקהילה. בני ברית ישראל לשכת הנשיא חיים ויצמן תרמה השנה שי צנוע לילדים המשתתפים במקהלת "מיתר". "שירת ילדים היא מוסיקה לשמים" (אלמוני) ואכן כך הרגשנו כששמענו את שירת הילדים במחרוזת שירים.

ילדי המקהלה הביאו כבוד רב לרחובות ולקונסרבטוריון העירוני בהשתתפותם באופרה "אותלו" שעלתה בבית האופרה במשכן לאומניות הבמה בתל אביב. כחובב אופרה מושבע זכיתי לשמע ולראותם על הבמה ולהנות משירתם. עונג אמיתי לחובבי האופרה וגאוה גדולה בלב.

מ-הקורה בלשכת הנשים בנימין דה רוטשילד ראשון לציון

לשכת הנשים "בנימין דה רוטשילד" ממשיכה בפעילות למען הקהילה בראשל"צ.

חודש אדר- ממשילות במיזם חגיגת ראשי חודש לנשים והפעם לכל נשות העיר ראשל"צ והסביבה!!!

כמו בכל חודש גם באדר ערכנו מסיבת ראש חודש לנשים והפעם פתחנו את את האירוע לכל נשות ראשל"צ והסביבה. לאירוע הגיעו יותר מ-100 נשים מהעיר ראשל"צ בגילאים שונים ומגזרים שונים. בתכנית המשתתפות נהנו ממזנון עשיר בכיבודים, מניגוני שמחה עם הזמרת קרן מסלנסקי, לאחר מכן ד"ר הדס הכהן, נשיאת הלשכה העבירה הרצאה מרתקת על "סוד השמחה" והזמינה נשים להדלקת נר לכבוד ראש חודש, בין הנשים שהוזמנו אימו ואחותו של השוטר אריק שנרצח בחברון בעת מילוי תפקידו. את האירוע חתם הסטנדפיסט שמעון פרץ.

התגובות של המשתתפות שפנו אלינו מיוזמתן להביע תודה והערכה היו חמות ומתעניינות לעוד ערבים שכאלה.

לארגון הערב הייתה שותפה ד"ר איריס הכהן, סגנית הנשיאה שדאגה הן לרישום המשתתפות והן להפקת האירוע.

נשות לשכת בנימין דה רוטשילד חוגגות פורים לילדי "כוכבים בתנועה" - חוג ריקודי עם לילדים עם כסאות גלגלים.

כמידי שנה בחגים למעלה מעשור, אנו נשות לשכת נשים בנימין דה רוטשילד בני ברית ראשון לציון חוגגות פורים לילדי "כוכבים בתנועה", מחלקות מארזי"י חג מעצבות בלונים, באות עם חברתנו אקורדיוניסטית ד"ר אורלי נתנאל ומברכות.

"כוכבים בתנועה" זהו חוג ריקודי עם לילדים עם מוגבלויות: ילדים עומדים ויושבים על כסאות גלגלים. חוג ייחודי בארץ ובו שני מדריכים לימוד דרי ודוד יהל פרץ המנהלים את החוג בהתנדבות מלאה ואנו להם הערכה ופועלים יחד בחגים בשותפות מליאה לשמח את הילדים.

חוג ייחודי בארץ ובו שני מדריכים לימוד דרי ודוד יהל פרץ המנהלים את החוג בהתנדבות מלאה ואנו להם הערכה ופועלים יחד בחגים בשותפות מליאה לשמח את הילדים.

נשות לשכת בנימין דה רוטשילד ביום האישה הבינלאומי עם נשות בני ברית מכל הלשכות - חוויה מעצימה ומשמחת!

נציגות לשכת הנשים בנימין דה רוטשילד השתתפו במפגש מיוחד לרגל יום האישה הבינלאומי. האירוע היה מוצלח במיוחד והיה תענוג להיפגש עם נשות הארגון היקרות במסגרת נשית חמה ותומכת.

נהנינו מאוד מהתכנית העשירה והמגוונת ושמחנו על הפרגון במצגת המשקפת עשייה נשית משמעותית בלשכות השונות ובחברה שלנו! 🙌 מבקשות לציין לטובה את הבחירה המדויקת של הסטנדאפיסטית המוכשרת, שהצליחה להצחיק את כולנו עד דמעות ולהפוך את המפגש למהנה במיוחד.

תודה מיוחדת למארגנות ומפיקות האירוע חברותנו יו"ר נשות בני ברית ישראל הגב' רינה בר אור וסגנית הנשיא ויור מועצה אזורית השרון ברכה גולדבר על מודל לשותפות בעשייה בארגון ועל ההשקעה והחשיבה על כל פרט!

מצרפות תמונות מהאירוע עם נשות הלשכה וחברות יקרות מהארגון.

יחד ממשיכות לפעול, להשפיע ולתרום! 🙌

נשות לשכת בנימין דה רוטשילד יצאו בקמפיין משפטי השראה והעצמה נשית לרגל חודש האישה הבינלאומי !

מקצת תמונות הקמפיין

**“האומץ שלך היום הוא ההשראה של מישהי מחר”
ליאורה הדאל**

רכזת חרבות ומפגשים.
מטפלת רגשית באמצעות אומנות לנשים ומנהלת מעגלי שיח להעצמה והתמחות אישית של נשים.

“החוזק שלך נמדד ביכולת שלך לתמוך בנשים אחרות”

ד"ר הדס - מלכה הכהן
נשיאת לשכת הנשים בנימין דה רוטשילד דינית בבית הדין, מנטורית ונציגת בני ברית ישראל בבני ברית העולמי לתקסיס ואירועים מרצה ומדריכה פדגוגית להכשרת מורים בחינוך המיוחד

**“האמיני בעצמך את בלתי ניתנת לעצירה!”
עליזה גזלה**

רכזת דף פייסבוק "לשכת נשים בנימין דה רוטשילד", מובילת פעילות ספורט לרווחת נשים בעיר ראשל"צ.
מאמנת ריצה, מדריכת הליכה נודדית ומדריכת ריקוד בתנועה, מנהלת פורום ספורט וחברה בפורום דת ומסורת במשרד לקידום מעמד האישה ראשל"צ.

“כשהלב שלך פתוח את יכולה להוביל את הדרך”

אתי רחימי
אחראית דיגיטל ופרסום - ונציגת נאמני פייסבוק בני ברית ישראל ודוברת הלשכה.
בעלת תואר שני בניהול מערכות חינוך, מומחית לטכנופדגוגיה.

**“כשאת מחזיקה בידע בתשוקה, את יכולה לשנות עולמות”
ד"ר איריס הכהן**

סגנית נשיאת לשכת הנשים בנימין דה רוטשילד מומחית להקניית שפה מקורית, ליחסים בין הורים לילדים ולטיפול משפחתי.

“אל תחשבי שאת קטנה מידי לשנות את העולם - העולם חושב אחרת!”

יהודית כהן
מזכירה וגזברית הלשכה . יזמית שת"פ לתמיכה במיזמי התנדבות של הלשכה למען אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
מזכירה בחברת ביטוח

**“הכוח שלך הוא ההשפעה וההשפעה שלך היא השינוי”
עו"ד דיקלה ואנונו**

יועצת משפטית של הלשכה.
רשמת בבית הדין של בני ברית ישראל מנהלת בשיתוף דף פייסבוק - "ראשון לציון הבמה המרכזית" לטובת תושבי העיר ראשל"צ.
מנהלת וועדה לרשלנות רפואית בלשכת עורכי הדין
עו"ד מומחית לרשלנות רפואית

שמחת פורים עם ילדי גן "צעד קדימה" ראשל"צ – שת"פ רכזי התנדבות מועצה אזורית דרום !

אמש זכינו להביא את שמחת החג לילדי גן "צעד קדימה" בראשון לציון, ילדים המתמודדים עם שיתוק מוחין. האירוע התקיים במסגרת פעילות שארגנה נשיאת הלשכה ד"ר הדס הכהן שהיא גם רכזת התנדבות מועצה אזורית דרום, יחד עם יועצת הנשיא לענייני התנדבויות הגב' נעמי שחר ובהשתתפות נשיאות ורכזי התנדבות של לשכות מועצה אזורית דרום; הנשיאות שושי גריצמן, עופרה דוד, חנה דוד, רכזת ההתנדבות של לשכת מצאנו יין' זהבה דביר' שמיל תמר אברמוב- היו שותפות פעילות מכל הלב ובאהבה.

האירוע בוצע בתמיכה ותקצוב נשיא בני ברית ישראל, שרואה חשיבות רבה בפעילויות קהילתיות המחזקות את ערכי השמחה והנתינה.

בתכנית הילדים והמשתתפים נהנו מנגינת אקורדיון של אבי יעקב סולומון בשירי פורים וריקודי רונדו ומעגלים. השמחה הייתה גדולה והילדים נהנו מכל רגע! בהמשך הילדים רוכזו להקניית סיפור המגילה ודמויות מן המגילה וחידון אינטראקטיבי וכובדו במארזי היצירה מגוונים בסימן החג. אבי קיבל מאתנו תעודת הערכה גם בשם נשיא בני ברית ישראל על תרומתו הייחודית. תודה לזהבה דביר רכזת התנדבות לשכת "מצאנו יין" ו"נס" על תרומת הרעשנים וגיוס חברים מלשכתה להגיע ולהשתתף. ותודה לנשיאות שושי גריצמן, עופרה דוד הנשיאה לשעבר חנה דוד וסגניתה שהגיעו בשמחה

נשיא בני ברית ישראל עמנואל מנו כהן, מנכ"ל צעד קדימה גיא סולומון ורכזת המשאבים סוזנה קלצקי קליינר, מנהלת צעד קדימה ענבל נחמן וסגן נשיא בני ברית ויו"ר המועצה אבי ארז. כולם הביעו הערכה רבה על היוזמה, ערכה החברתי והמשמעותי וההשתתפות היפה של נשיאות וחברות וחברי מועצה אזורית דרום.

אתם לא לבד

ד"ר יאיר שרן

בפנים עגומות ועינים מצעפות
המבט מעבר לשדות חרושים
הרחק אל עבר האפק האפר
כמו חקלאי המחכה לגשם
מחכים לשוב החטופים

דיק הדמעות מציף את העינים
געגוע עמק, צפיה פואבת
פחכות האהובות בחוף לבוא המלחים
כה המצפים לשובם של החטופים

הגוף הנקשה העינים החרדות
כמו המשפחות המיחלות לשובם
של הלוחמים משדות הקרב
כה המתפללים לחזרת החטופים

ההמתנה ארכה, מיאשת
דמויות האהובים מרחפים כה ממול
העינים משוטטות אנה ואנה
האם זה אמתי ואולי זו פטה מורגנה

לא פסה התקנה
גם הסבלנות אינה נגמרת
כלנו חטופים, הם אינם לבד
כלם ישובו עד אחד

זלקינד סטולבוב - תולדות ציוני אחד

צבי תדמור

זלקינד סטולבוב, נולד ב- 1878 בוויז' שבליטא. החל ללמוד בגיל ארבע בחדר. בהשפעה והדרכת אביו התחיל לקרוא עברית בגיל שמונה. בן עשר החל לקרוא את כתבי מאפו וקלמן שומן ושל פרץ סמולנסקין, את דניאל דרונדו של ג'ורג' אליוט בתרגום עברי. בהמשך למד תלמוד ו"משנה תורה" של הרמב"ם. בגיל שתיים עשרה משכה את ליבו תנועת "חובבי ציון". קרא את עיתוני "המליץ" ו"הצפירה" ואמר לאביו שהחסידים אינם אנשים מעשיים ומהם לא תצא ציונות מעשית של ישוב הארץ. "...הם מאמינים בנסים ונפלאות ומוכנים לחכות לימות משיח..."

אביו נפטר בדמי ימיו וזלקינד הבן הבכור, משך בעול המשפחה של אם וחמישה בנים ובת אחת. ב- 1899 נסע לאנגליה וחילק את זמנו בין עסקים לבין ציונות. הוא עשה חייל בעסקיו (עסקי הפרוות) ונהיה לאדם אמיד, סייע בהפצת מניות במטרה לסייע להתיישבות היהודים בארץ ישראל. פעילותו הציונית התגברה בשנת 1917 עם הצהרת בלפור, היה ציר בקונגרס הציוני. כחבר בוועד אגודת "בית ציון" כאשר שמע, כי ד"ר חיים ויצמן מתכנן הקמת "קרן הכנות" להתיישבות, תרם עם חברו פסלוב 80% מהכספים שגייסו מחברי האגודה.

זלקינד שהיה במצב חומרי טוב, ראה בהתיישבות החקלאית בארץ ישראל את הדרך לבנייתה. חלומו היה לרכוש בה אדמות ולפתחן. תוכניתו הייתה מכוונת לכל בני משפחתו המורחבת שמנתה 36 נפשות שהיו מפוזרים בכמה ארצות. בסוף 1918 הוא פנה לד"ר חיים ויצמן שיעזור לו לקבל רישיון לנסוע לארץ ישראל כדי לרכוש אדמה להתיישבות. בתמיכתו קיבל המלצה מההסתדרות הציונית לאפשר לו לתור את הארץ כדי לקדם את רעיונו.

בינואר 1920 זלקינד הפליג מגלאזגו לארץ ישראל. בביקורו במושבות ראשון לציון, נס ציונה ורחובות, הייתה זו רחובות שהרשימה אותו. בעלותו על "גבעת האהבה" נתגלתה לפניו מושבה נאה שיש בה "תכנית וסדר". מסביב לכל בית היו כשני דונם אדמה. מבעד לבתים נראו כרמים ופרדסים נטועים לסירוגין, במזרח נראו באופק הרי יהודה ובמערב החולות שעל שפת הים.

כאשר פגש ברחובות את האיכר האמיד יעקבזון הציע לו 50 דונם פרדס בשש מאות לירה עם הכנסה של 10% לשנה. זלקינד התרשם מאפרים חרל"פ בעל בית המלון, מהמתיישבים הראשונים של המושבה, שבסיפורו על "הגנרל" המחיש לו את איכות החיים ברחובות: "הגנרל החשיב את רחובות כמקום פרימיטיבי וכאשר חרל"פ שאלו, ראית כאן בתי מרזח? לא ראיתי ענה לו הגנרל, ועל כך השיב לו חרל"פ, כי היהודים שותים יין קידוש ואינם מבלים בבית מרזח. ראית כאן משטרה ובתי משפט? לא ראיתי ענה הגנרל. כי אין לנו כאן לא משטרה ולא בית משפט. אז מה אתם עושים למושבים במקום? חרל"פ ענה לו: אין לנו כאן פושעים. הגנרל שאל אז מה אתם עושים שיש סכסוך ביניכם? הכל נעשה על ידי ועד זקני המושבה. התושבים מקבלים עליהם מרותם ומבצעים החלטותיהם. אין צורך להשתמש בכוח הזרוע. אם כך הדבר אמר הגנרל, אני צריך לבקש את סליחתך.

בהיותו בארץ זלקינד נוכח שיש מחסור במצרכי מזון בשעה שבמצרים היה מלאי גדול ומחסנים מלאים. השלטון הצבאי הבריטי נתן רישיונות להכניסם לארץ ממצרים. האחים ליטבינסקי קיבלו

רישיון ופתחו חנות ביפו. הערבים צבאו על החנות וליהודים לא היה כסף לקנותם. יחד עם חברו פסלוב הקים ב-1926 את "חברת הסחר הפלשתינית" עם הון של 40 אלף לירה במטרה לעזור ליהודי הארץ על ידי אספקת מצרכים שונים כולל ביגוד לילדים ולמבוגרים.

ב-1927 הוא הביא את כל משפחתו ארצה, אבל רק שתיים מבנותיו, רבקה ודינה, נשארו בארץ וקבעו את ביתן ברחובות. דינה הגיעה ארצה בפעם הראשונה בשנת 1926 בליווי הזוג צבי ורחל שוורץ הוריהם של רות (דיין) וראומה (ויצמן) אשר בתקופת לימודיהם בלונדון, לימדו את ילדי משפחת סטולובוב, עברית. צבי את הבנות, ורחל את הבנים. רבקה התחתנה בשנת 1929 עם מרדכי בשיסט, מוותיקי האיכרים ברחובות.

דינה נישאה לזאב פבזנר ב-1933, חלוץ שעלה ארצה ב-1921 היה מספר שנים בדגניה ועבד בתחנת הכוח בנהריים הידועה בשמה הרשמי כתחנת ירדן א', שהוקמה בסמוך לצומת הנהרות ירדן וירמוך. זאב הגיע לרחובות ב-1932.

מ-1927 זלקינד נהג לחלק את זמנו בין אנגליה לבין ארץ ישראל. ב-1928 יזם את הקמתה של חברת "הנוטעים" הידועה בשמה Anglo-Palestine Citrus Company. רוב חבריה היו בענף הפרוות באנגליה בו זלקינד פעל. ב-1930 הגיע הון החברה ל-84,000 לירות, סכום עצום באותם ימים. משה סמילנסקי ייעץ להם ברכישת האדמה להתיישבות וקיבל על עצמו יחד עם טוביה מילר לעזור להם ברכישת הקרקעות, השגת קושאנים ונטיעת הפרדסים. באותה שנה, באו ארצה זלקינד וחברו וקנו 800 דונם בסביבת רחובות, שנקנו משייח' הכפר הערבי זרנוגה. כל חבר קנה מספר מניות, לרכישת חלקת אדמה בת 50 דונם לנטיעות. ניטעו 80% עצי תפוחי זהב, 17% אשכוליות ולימונים, 3% בננות. החברה העסיקה רק יהודים. 65 פועלים, שלושה שומרים, שלושה מכונאים ושני מנהלי חשבונות. 70% מהפועלים היו קבועים ועבדו כל השנה לרבות בימי החורף, מתוך רצון לתת להם מעמד קביעות. זלקינד קנה עבור עצמו 200 דונם ומינה את חתנו, מרדכי בשיסט, לטפל בנטיעת הפרדס ולנהלו. ב-1931 ייסדו את חברת "יהודה" לבניין.

עד 1939 זלקינד טיפל בענייני החברה. כל המנהלים עבדו בה כמתנדבים, בלי משכורת ובלי הוצאות. בלי עסקיו באנגליה לא היה מסוגל להמשיך את פעילותו בארץ.

ב-1928 התחיל לבנות את ביתו ברחובות על מגרש גדול שרכש כמה שנים קודם לכן ברחוב גלוסקין מס' 5 פינת רחוב מוסקוביץ. אחרי כמה חדשים הודיעו לו שהעבודה נפסקה כי החלה שביתה של הפועלים. ב-1929 זלקינד בא מאנגליה לרחובות לראות מדוע אינם מסיימים את בניית הבית. בעת שישב ושוחח עם קבלן הבניין יחד עם משה סמילנסקי הגיע מנהל השביתה והסביר, כי אינו מסכים שעבודת הבנייה תעשה על ידי שני יהודים "זרים" מתל אביב שבאו לעבוד ברחובות אם לא יחלקו את שכרם עם שני העובדים מרחובות. הקבלן הסביר לזלקינד כי שני העובדים מתל אביב הם מומחים, וגם הם מאורגנים וחברי איגוד מקצועי. מנהל השביתה הודיע שהשביתה תימשך כל עוד לא יקבלו את תנאיו. אחרי שהסתיימה הבנייה התגוררו בבית שתי בנותיו של זלקינד ומשפחותיהן.

זלקינד היה מעורה בנעשה במושבה, פעל ועזר לסניף מגן דוד אדום ברחובות לרכוש אמבולנס ב-1939, כתב על "הכלכלה הציונית" (1944) מאמרים, על פיזטים, על יהדות ועל נצרות, בכתב עת.

ב- 1951 זלקינד מכר לעיריית רחובות את ביתו הנאה והמפואר, שבנה ברחוב גלוסקין. על יתרת מגרשו בנה בית קטן מידות לו ולרעייתו, ובית נוסף לבת דינה ולמשפחתה ברחוב מוסקוביץ מס' 6, 8.

הוותיקים בינינו זוכרים את בית העירייה "החדש" שנבנה ב- 1952 והיה מחובר לביתו של זלקינד. במעבר בין שני הבניינים חשנו בהבדל הבולט בין הסגנון האקלקטי שעיצב אדריכל אנגלי עם שורת קשתות ומעקה מעוצב על הגג (ראו להלן) ועם מרצפות צבעוניות של הרצפה המעטרות את חדרי הבית, לבין הבניין החדש בעל כמה קומות על קוויו הפשוטים. בעיתונות ציינו את בואו של זלקינד לרחובות להשתתף בצעדות, בהיותו בגיל 80 (1958) ו-83 (1961).

במאמר שכתב ב- 1956 זלקינד תיאר את ראשית דרכו כמתיישב "פרטי" בעל הון ויוזמה ואת המכשולים בהם נתקל. סיפר כי כאשר פעל למען קבוצת היהודים, שאל עצמו מדוע צרה עינם של אנשים ומוסדות ביוזמה הפרטית של מתיישבים? בנתחו את היחס של המוסדות לבני העליות השונות הגיע למסקנה, כי בעלייה ראשונה כל עולה יהודי היה יקר וראו אותו כנכס לאומי, בעלייה שנייה חלקם של העולים עברו את כור המהפכה הרוסית וראו את בניין הארץ דרך ציונות סוציאליסטית. הם לא גרסו יוזמה פרטית בהתיישבות ובבניין הארץ. בין 1919 – 1939 כל מרצם היה מוקדש לכלכלה יישובית למשק קואופרטיבי ושאפו "לתפיסת עמדות" כלכליות. כל מי שלא קיבל עליו את התפיסה הציונית סוציאליסטית ונשאר ציוני סתם, היה מוחרם על ידי אנשי שמאל ועושי רצונם. לא כל מנהיגי השמאל הדגישו את מלחמת המעמדות במידה שווה, שנפסקו בשעות חירום לישוב. לדבריו, השפעת פקידי הסוכנות היהודית במשך עשרים שנים תחת המנדט, לא עוררה יחידים לפתח מאמצים כלכליים ולנצל ניסיון ויוזמה שלהם.

בן 94 נפטר ונקבר בבית העלמין ברחובות. לימים, עיריית רחובות הוקירה את פועלו לפיתוח העיר בתחומי התעשייה והחקלאות וקראה על שמו רחוב בשכונת קריית משה.

בית האריזה בפרדס סטולבוב שניהל מרדכי בשיסט. צייר לודביג בלום 1934

מבט אדריכלי על ביתו של זלקינד סטולבוב

ברוך רביד

גוף הבית העיקרי משדר עיצוב מאופק, אך הבליטה מרובת הצלעות בפינת הבית מעניקה לו נופך אקספרסיבי. הפורטיקו של שורת קשתות הנשענות על עמודים עגולים בעלי כותרת יוניות הלוקח אותנו אל עולם ניאו גותי. את הגישה האקלקטית משלימות הבלוסטרדות הניאו מוריות של מעקות המרפסות. מעקה הגג על לוחותיו המשוקעים, מחזיר אותנו שוב אל העיצוב הקלאסי המאופק של גוף הבית. בשנות ה-50, כאשר הוקם בצמוד לבית, בית העירייה של רחובות, הפך הבית לאגף בתוך בניין העירייה והוא נהרס יחד עם הריסת בית העירייה כולו.

הערה של צבי תדמור: ראיתי צורך לשתף אתכם הקוראים, כי כאשר עבדתי בעירייה כשליח על אופניים בחופשת הקיץ של 1958 בטרם מלאו לי 14, הייתי בא מדי בוקר וצהרים למחלקת החינוך ששכנה בבית העירייה. בעברי בין שני הבניינים, האחד זה שבנה זלקינד סטולבוב והשני שבנתה העירייה בתחילת שנות ה-50, ראיתי את הפער בין הסגנון המפואר של פנים בית סטולבוב לבין הסגנון המודרני "הפשוט" של בית העירייה החדש. בבית סטולבוב המרצפות היו מעוטרות, כשטיחים המונחים על הרצפה, צבע הכתלים מיוחד, חלונות מעוצבים, מנורות הזכוכית ירדו בהוד והדר מהתקרות וארונות קיר יפים היו קבועים בכתליו.

חבל, שנבחר העיר לא שמרו ולא ראו את החשיבות בשימור הבניינים היפים והמיוחדים שעמדו על תילם בעירנו רחובות של אותם ימים. הם היו מוסיפים לעיר מראה ואווירה מיוחדים החסרים לנו כיום.

בית זלקינד סטולבוב רחוב גלוסקין 5 רחובות

לראות, להביט, להתבונן

צילם יוסי רזי

מתנ"ס חוויות שוויץ רחובות מרץ 2025

נטראה בעלון הבא

תם ולא נשלם